

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Відділ освіти, молоді та спорту Коростишівської міської ради
Ліцей №2 ім. Л. Х. Дарбіняна Коростишівської міської ради

*Інструменти
формування оцінювання
на уроках
зарубіжної літератури
(практичний посібник)*

Коростишів - 2023

Схвалено на засіданні педагогічної ради ліцею №2 ім. Л.Х. Дарбіняна Коростишівської міської ради, протокол від 05.12.2023 року № 2

Укладач: Одарчук Ольга Степанівна - учитель-методист, спеціаліст вищої категорії, учитель зарубіжної літератури ліцею №2 ім. Л.Х. Дарбіняна Коростишівської міської ради.

Рецензент: Онищенко Леся Миколаївна – учитель-методист, спеціаліст вищої категорії, учитель української мови та літератури ліцею №2 ім. Л.Х. Дарбіняна Коростишівської міської ради.

Одарчук О.С. Інструменти формувального оцінювання на уроках зарубіжної літератури: практичний посібник. – Ліцей №2 ім. Л.Х. Дарбіняна Коростишівської міської ради , 2023. – 43 с.

У посібнику розглядаються методичні прийоми, вправи, креативні завдання, які можуть стати дієвими інструментами формувального оцінювання на уроках зарубіжної літератури, сприятимуть розвитку ключових і предметних компетенцій, забезпечать зворотний зв'язок на різних етапах уроку. Вчитель представляє авторські дидактичні матеріали з тем «Скарбниця народних казок» та «Літературні казки світу». Матеріали стануть в нагоді вчителям, які викладають зарубіжну літературу в 5 класі НУШ.

ЗМІСТ

1. ВСТУП.....	4
2. ОПИС ОКРЕМИХ ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ	5
3. ЗАСТОСУВАННЯ ОБРАНИХ ТЕХНІК В ПРАКТИЦІ ВИКЛАДАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	
3.1. ІНДІЙСЬКА КАЗКА «ФАРБОВАНИЙ ШАКАЛ».....	7
3.2. НІМЕЦЬКА КАЗКА «ПАНІ МЕТЕЛИЦЯ»	11
3.3. Г.-К. АНДЕРСЕН. «СНІГОВА КОРОЛЕВА»	17
3.4. О. ВАЙЛД. «ХЛОПЧИК-ЗІРКА».....	25
3.5. Р. ДАЛ. «ЧАРЛІ І ШОКОЛАДНА ФАБРИКА»	34
4. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	43

ВСТУП

Нові державні стандарти освіти вимагають нових підходів не лише до організації навчального процесу, але й до оцінювання навчальних досягнень учнів, як обов'язкової складової освітнього процесу. Таким концептуальним підходом є формувальне оцінювання, саме воно дає змогу уникати негативних моментів у навчанні; розвивати вміння вчитись; індивідуалізувати освітній процес; підвищити навчальну мотивацію й самостійність учнів.

Під формувальним оцінюванням розуміють інтерактивне оцінювання прогресу учнів, це дає змогу вчителю скоригувати процес, оскільки воно здійснюється під час навчання, і необхідне для того, щоб з'ясувати, чи успішно учні засвоюють матеріал, а також визначити, як необхідно будувати процес у подальшому.

Під час застосування технологій формувального оцінювання отримується зворотний зв'язок, який дає змогу досягти вдосконалення, причому з обох боків: і з боку педагога — як він має змінити проектування освітнього процесу (які зміни йому потрібно внести в педагогічну діяльність, методи чи технології, які використовує), і з боку школяра — з якими навчальними завданнями він впорався успішно, а над виконанням яких йому потрібно ще працювати додатково. Саме формувальне оцінювання дає змогу вчителю підтримати навчальний поступ учнів; діагностувати досягнення на кожному етапі навчання; формувати у дитини впевненість у собі; запобігати страху помилок; вчасно виявляти проблеми та запобігати їх нашаровуванню; підтримувати бажання навчатися та прагнути максимально можливих результатів.

Формувальне оцінювання — головна умова інтерактивного навчання літератури, завдяки якому

- формується культура спільного обговорення;
- відбувається розвиток критичного мислення;
- створюється середовище пізнавального інтересу;
- формується впевненість у тому, що кожен учасник/кожна учасниця може покращити результат
- плекається любов до художнього слова, до радості читання .

Формувальне оцінювання відбувається протягом всього уроку і проходить певні етапи:

1. Оцінка рівня, на якому перебувають учні в опануванні теми чи формуванні навичок.
2. Спостереження за процесом навчання; «маркування» попередніх результатів.
3. Перевірка розуміння, сприйняття та відтворення учнями інформації.
4. Отримання доказів розуміння та формування навичок.

Формувальне оцінювання — це система з величезною кількістю методів, прийомів, технік, які і є інструментами формувального оцінювання. Кожен вчитель на кожному етапі обирає ті, що відповідають його стилю роботи, особливостям і запитам учнів конкретного класу. В даному посібнику розглянемо деякі техніки формувального оцінювання, які забезпечують зворотній зв'язок на етапах сприйняття, розуміння інформації і формування навичок.

Запропоновані дидактичні матеріали створено як інструмент формувального оцінювання та вимірювання проміжних результатів під час вивчення тем «Народна казка» і «Літературна казка» в 5 класі на уроках зарубіжної літератури.

ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

В сучасній методиці існує багато дієвих та цікавих для учнів видів робіт, які можна використовувати як інструменти для формувального оцінювання та вимірювання проміжних результатів навчання. Виконання таких завдань допомагає перевірити, як рухаються учні на шляху до опанування певної теми. Найцікавішими, на наш погляд, є такі вправи.

Хмара слів (хмара тегів або зважений список) – це відтворення списку слів на єдиному спільному зображенні. За допомогою хмар слів можна візуалізувати матеріал з теми, відтворити великий за обсягом матеріал у стислому зручному форматі. За допомогою хмари можна разом з учнями сформулювати тему уроку, скласти речення або розповідь, повторити основні факти або поняття; можна також використати хмару в якості своєрідного опорного конспекта. Учні можна запропонувати самостійно створювати хмари, добираючи відповідні слова і асоціативні форми.

Коло Вена. Технологія, яка застосовується для порівняння літературних персонажів. Цей вид роботи передбачає створення графічної схеми з двох чи трьох кіл, що частково накладаються одне на одне. У спільній частині кіл записують спільні риси чи властивості героїв, які порівнюються. У частинах кіл, що не перетинаються, – відмінні. Цей вид роботи дає можливість формувати в учнів навички порівняння, класифікації, узагальнення.

Сортування слів. Учні отримують набір слів (терміни, якості героїв, події твору, ознаки літературних жанрів), які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями.

Знайди відповідність. Завдання учнів полягає у встановленні відповідності між запропонованими поняттями (найчастіше – це об'єднання в пари): герой – риса характеру, висловлювання, предмет; ілюстрація – подія тощо.

Кубик Блума. Використання цього способу формувального оцінювання дозволяє закріпити отримані знання, формувати вміння аналізувати навчальний матеріал, використовувати знання на практиці. На гранях кубика написані певні завдання: назви, поясни, чому, придумай, поділись, запропонуй.

- Назви - просте питання, яке передбачає назвати предмет, героя, подію, термін тощо.
- Поясни – вимагає аргументовано виразити власну точку зору стосовно даного питання.
- Чому – відповідь на це питання передбачає визначення причинно-наслідкових зв'язків, демонструє рівень розуміння взаємозв'язку між певними явищами.
- Придумай – творче завдання, що вимагає формулювання власної вигадки або припущення.
- Поділись – передбачає вираження власного емоційного ставлення до предмета обговорення.

- Запропонуй – учень має можливість запропонувати власний практичний варіант застосування тих чи інших знань.

5

Учень кидає кубик і відповідає на питання, яке випало на верхній грані. Якщо питання випадає декілька разів, доповнює попередню відповідь або кидає ще раз, в залежності від складності завдання.

3-2-1. Варіантів цього прийому формувального оцінювання безліч, проте їх об'єднує кількість запитань (відповідей, речень ідей тощо), які діти повинні назвати. Цю формулу можна використати на будь-якому етапі вивчення твору і адаптувати до будь-якої теми уроку. Учні повинні дати відповіді на питання, назвати факти, самі поставити запитання. Це можуть бути загальні завдання до всього уроку, наприклад: назвати три факти, які були новими і цікавими; два факти, які здалися нецікавими або вже відомими; один факт, який хотілося б вивчити детальніше. Або абсолютно конкретні питання до змісту або характеристики героя. Для виконання цього завдання найкраще об'єднати учнів у групи для спільної роботи.

Є питання – в кого відповідь ? Вчитель виготовляє два набори карток. На першому наборі карток містяться запитання, пов'язані з тим, що вивчають учні. А на другому— відповіді на них. На цій техніці засновані такі популярні ігри як «Літературне лото» та «Літературне доміно».

Літературне доміно. Гра складається з карток-фішок, кожна з яких поділена на дві частини. Перша частина картки є відповіддю до питання, яке міститься на другій частині попередньої картки. Можна грати в парі або в групі. Картки перемішуються та діляться порівну.

Літературне лото. Це командна гра. Команда отримує картку з ігровим полем та картки-завдання. Кількість клітин на ігровому полі відповідає числу завдань, призначених для команди. Щоб ускладнити завдання, вчитель може зробити і по одній зайвій картці для кожної команди.

Картки по колу («Візьми і передай»). Група отримує картку (або кілька), на якій написано завдання. Кожен учень по черзі записує свою думку, потім передає картку сусіду, той далі по колу, доки картка не обійде всю групу і не повернеться до першого гравця. Тоді група звітує про виконання завдання.

Так чи ні. Цей інструмент ще називають «Правильно – неправильно» або гра «Піймай помилку». Надаємо учням як правильні, так і помилкові твердження про факти, героїв, поняття. Завдання школярів – погодитись чи не погодитись з певним твердженням. При необхідності – пояснити свій вибір.

Хрестики-нулики. Особливості цієї техніки полягає в тому, що учень може обирати ті завдання, з якими, на його думку, він зможе впоратися найкраще. Вчитель створює набір питань або завдань у формі сітки з дев'яти квадратів (як у грі «Хрестики-нулики»). У грі беруть участь два гравці. Вони повинні не лише дати правильні відповіді на обрані питання, а й обирати завдання так, щоб зрештою закреслити три клітини в ряд.

Медіазавдання. Цей відносно новий термін дещо конкретизує і переосмислює на онлайн-платформі до підручника «Зарубіжна література. 5 клас» авторського колективу під керівництвом Ольги Ніколенко «Друзі Полліанни» вчителька-методистка Наталія Рудніцька. Ці завдання покликані «осучаснити» сталі знання. Білборди та інша різноманітна реклама; фотографії; повідомлення, статуси, листування в соцмережах, віртуальні мандрівки – все це

використовується для того, щоб спонукати учнів переносити знання з літературних творів на власний життєвий досвід, ніби «приміряти» ситуації, які

6

прожили герої, на сучасні реалії, тобто асоціювати художню дійсність з власним життям. Хоча завдання дещо кумедні, інколи очевидні в своїй простоті, виконати їх можна, тільки добре знаючи зміст літературного твору. А головне – такі вправи мають пошуковий характер, мотивують до висловлення власної думки і надання оцінки. Такі завдання можна виконувати в парах, малих групах або індивідуально.

ЗАСТОСУВАННЯ ОБРАНИХ ТЕХНІК В ПРАКТИЦІ ВИКЛАДАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Індійська народна казка «Фарбований шакал»

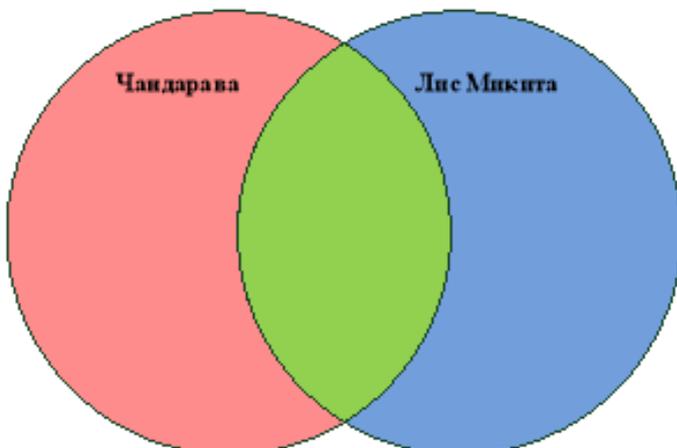
Хмара слів «Народна казка»

Завдання: скласти розповідь про народну казку, використовуючи слова з хмари.

Хмара слів «Порівняй героїв»

Завдання: заповнити діаграму «Кола Вена», користуючись словами з «хмари». Вписати у відповідні сектори діаграми спільні та відмінні риси характеру героїв.

Хрестики – нулики

<p>Поясни, чому казка так називається</p>	<p>Як скористався шакал своїм перетворенням?</p>	<p>Як розкрилося шахрайство шакала?</p>
<p>Як шакал потрапив у місто ?</p>	<p>Як царював шакал Чандарава?</p>	<p>Шакал – позитивний чи негативний персонаж?</p>
<p>Хто, крім шакала, також засуджується в казці? Чому?</p>	<p>Яка головна думка казки?</p>	<p>Чи зустрічаються такі «фарбовані шакали» серед людей?</p>

Назви головного героя твору	Яким на початку казки був шакал?	Чи співчуваєте ви шакалу?
Доведіть, що «Фарбований шакал» - казка	Як шакал себе виказав?	Які людські вади відтворено в казці?
Чому Чандарава зміг стати раджею над звірями	Чому звірі роздерли шакала?	Які поради ти дав би шакалу?

Так чи ні

Завдання: визначити, яке твердження правильне, а яке хибне. Відповіді учні демонструють за допомогою сигнальних карток.

- *Шакал прибіг у місто, щоб чимось поживитись.*
- *За шакалом погнався продавець, у якого він вкрав ковбасу.*
- *Втікаючи, Чандарава забіг у двір фарбаря.*
- *Шакал стрибнув у чан з червоною фарбою.*
- *Собаки не наздогнали шакала.*
- *Чандарава одразу, як виліз з діжки, побіг умиватися.*
- *Лісові мешканці, побачивши синього звіра, кинулися тікати.*
- *Шакал заспокоїв їх, розповівши про пригоду з фарбою.*
- *Чандарава, скориставшись тим, що його не впізнали, проголосив себе раджею.*
- *Тигра шакал призначив головним радником.*
- *Своїх родичів він зробив вартовими.*
- *Завдяки шакалу всі звірі зажили набагато краще.*
- *Шакал видав себе голосним виттям.*
- *Упізнавши шакала, звірі накинулись на нього і розірвали на шматки.*

Літературне доміно

<p>Початок гри</p>	<p>Одна з найдавніших індійських пам'яток</p>	<p>«Панчатантра»</p> 	<p>Мова «Панчатантри»</p>
<p>Санскрит</p>	<p>Час створення пам'ятки</p>	<p>III – IV ст.</p>	<p>Легендарний мудрець, якому приписували авторство «Панчатантри»</p>
<p>Вішнушарман</p> 	<p>Що означає назва книги?</p>	<p>П'ять книг, п'ять повчань</p>	<p>Якою метою об'єднані казки збірки?</p>
<p>Навчити людину бути мудрою</p>	<p>Що таке «мандрівний сюжет»?</p>	<p>Наявність у різних народів казок на одну тему з подібним сюжетом</p>	<p>Головний герой казки</p>
<p>Шакал Чандарава</p> 	<p>Чому Чандарава опинився в місті</p>	<p>Він дуже зголоднів</p>	<p>Хто переслідував шакала?</p>

Собаки

**Чому
Чандарава
став синім?**

**Вскочив прямо
в бочку з
синьою фарбою**

**Ким шакал став
в лісі?**

Раджею звірів

Яких звірів
Чандарава
призначив на
високі
посади?

Тигра, лева,
пантеру,
вовка

Що сталося з
шакалами?

Чандарава
всіх вигнав

Як закінчив
шакал?

Звірі
впізнали його
і роздерли на
шматки

Чого вчить
казка?

Ніколи не
обманювати, не
довіряти першому
враженню, не
вихвалитися

**Кінець
гри**

Німецька народна казка «Пані Метелиця»

Сортування інформації. Знайди зайве

Завдання: знайти серед наданих слів і словосполучень зайве, пояснити свій вибір

соціально-побутова
уславлення працьовитості
Німеччина
про тварин
"Пані Метелиця"
брати Грімм
природні явища

народна казка
Чехія
Зв'язок людини з природою
"Пані Метелиця"
засудження брехливості
Чарівна
золотий дощ

Відтворення послідовності. Гра «Плутанина»

Завдання: розмістити ілюстрації у відповідності з послідовністю подій у казці.
Пронумеруйте картинки, дайте назву кожній. Який результат вашої роботи?
(План казки)

Рідна дочка	Пасербиця	Мачуха

Літературне лото

Картки – ігрове поле

Батьківщина братів Грімм	Падчерка випадково втопила в криниці
Жанр твору «Пані Метелиця»	Позитивний герой в казці
Символ достатку роботящих людей	Хто уособлює народну мораль в творі?

Ім'я брата Якоба Грімма	Різке протиставлення героїв, подій, характерів
Хто сказав: «От, не мала роботи! Ще якесь яблуко на голову мені впаде!»	Що злякало падчерку, коли вона побачила пані Метелицю?
Що уособлює смола, яку дівчина не змогла відмити?	Основна риса характеру головної героїні

Картки-відповіді

<p>Ганау, Німеччина</p> 	<p><i>Кубик Блума</i></p>	<p>Чарівна казка</p> 	<p>Пасербиця</p> 	
<p>Золотий дощ</p> <p>Назви всіх героїв казки «Пані Метелиця»</p>	<p>Півень</p>	<p>Чому пані Метелиця віддала падчерці ще й починок?</p>	<p>Уяви, що пасербиця – наша сучасниця. Хто вона?</p>	<p>Запропонуй свою розв'язку подій казки</p>
	<p>Великі зуби</p> 	<p>Як пані Метелиця покарала ледащицю? Чи вважаєш ти таке покарання справедливим?</p>		

Знайти співвідношення

1.Завдання: поєднати означення з особами і предметами, які вони характеризують.

Гарна, роботяща

слова

гидка, лінива

баба

чудова

пасербиця

розмаїті

лука

невеличка

донька

стара

квіти

ласкаві

хатинка

2. Завдання: поєднати протилежні якості.

безкорисливість

злобність

гречність

зрадливість

доброзичливість

пихатість

працелюбність

невихованість

скромність

недбалість

сумлінність

корисливість

вірність

ледарство

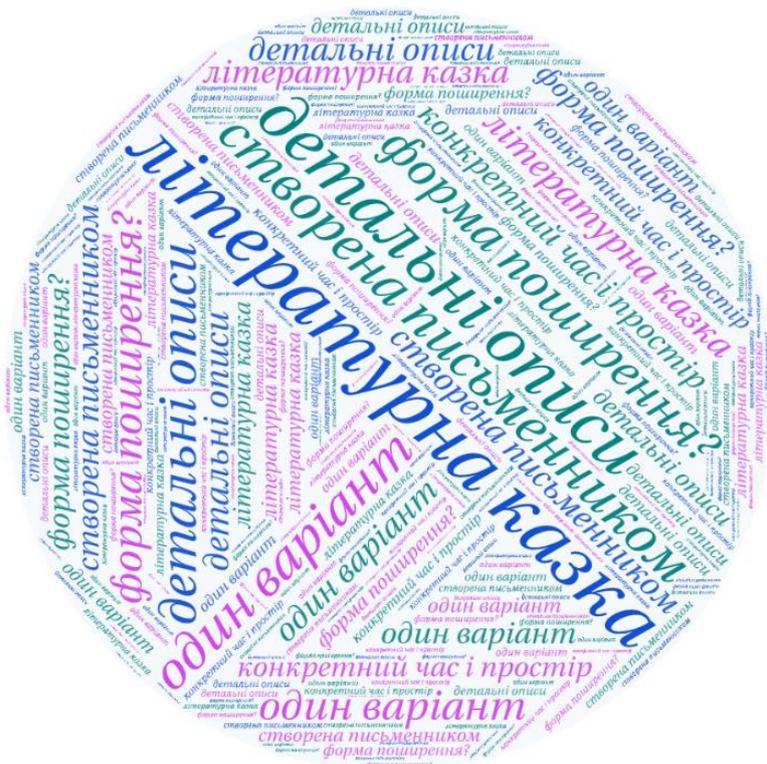
Уявіть, що герої казки створюють дописи в соцмережах. Встановіть відповідність між дописом і персонажем.

	<i>Допис</i>		<i>Персонаж</i>
1	Так люблю голосно і недвозначно повідомляти всім важливі новини!	А	Мачуха
2	Досі не вірю – я стала багатою! Але вважаю, що це не привід байдикувати.	Б	Рідна донька
3	Добре мати надійну помічницю. Та краще вже все робити самій, ніж терпіти поруч ледачу грубіянку.	В	Півень
4	Вона отримала золото? Та я легко буду мати набагато більше! Вже ж не дурніша за ту попелюшку!	Г	Пані Метелиця
5	З одного боку – мрію позбутися доньки покійного чоловіка, з другого – хто буде готувати і прибирати?	Д	Пасербиця

Ганс-Крістіан Андерсен. «Снігова королева»

Хмари слів

1.Завдання : спираючись на слова з хмари, розповісти, чим літературна казка відрізняється від народної.

2.Завдання : створити хмару слів «Епізод з біографії письменника».

(оповідання перше і друге)

Хто створив чарівне дзеркало?	Якими були властивості чарівного дзеркала?	Чим загрожували людям скалки дзеркала?
Навіщо учні троля полетіли з дзеркалом на небо?	Коли вперше з'являється згадка про Снігову королеву?	Чому вибір Снігової королеви впав саме на Кая?
Про що сказав Кай: «Подивись, як майстерно зроблено! І яка точність!»?	Яким чином Кай опинився в полоні Снігової королеви?	Що сталося з Каєм, коли Снігова королева поцілувала його вдруге?

Які синоніми до слова «троль» використовує автор?	Чому дзеркало розбилося?	Чому казку про Снігову королеву автор почав з розповіді про троля?
Чи винні люди, яким до ока і серця потрапляли скалочки?	Чому бабуся не захотіла розповідати Каю про Снігову королеву?	Чи було добром те, що дзеркало розбилося?
Якими стали розваги Кая після того, як скалки дзеркала потрапили йому до ока і серця?	Як змінилася думка Кая про Снігову королеву і чому?	Як автор описує очі Снігової королеви?

Знайти співвідношення

1.Завдання: встановити відповідність між символічним образом і його значенням.

А 	Божі вісники 1
Б 	Зло 2
В 	Дружба 3
Г 	Бездушність 4

2. Завдання: скласти таблицю «Елементи сюжету»

Кульмінація

Кай і Герда повертаються додому

Зав'язка

У пошуках Кая. Герда у чаклунки, у принца і принцеси, у розбійників, у лапландки та фінки

Розв'язка

Учні троя розбивають дзеркало, його скалки шкодять людям

Розвиток дії

Герда знаходить і рятує Кая

Експозиція

В око та серце Кая потрапляють скалки дзеркала. Снігова королева забирає його в свій палац

3.Завдання: визначити, кому належить річ

Герої: **Герда, Кай, чарівниця, троль, принц і принцеса, маленька розбійниця, лапландка, бабуся.**

3-2-1

1. Завдання

- Розкажи про **три** захоплення Андерсена.
- Назви **два** міста, важливих в житті письменника.
- Назви **одну** найулюбленішу казку, яку написав Ганс-Крістіан Андерсен. Чому саме ця казка тобі подобається?

2. Завдання

- Назви **три** риси характеру Кая.
- Згадай **дві** найважливіші події в житті Кая
- Яке **одне** слово намагався скласти Кай зі сніжинок?

3. Завдання

- Згадайте **три** речі, які спотворювало чарівне дзеркало.
- Задайте **два** питання Герді.
- Знайдіть **одну** рису, спільну для Герди і Снігової королеви

Літературне доміно

<p>Троянди</p> 	<p>Хто порівнює метелицю з білими бджолами?</p>	<p>Ганс-Крістіан Андерсен</p> 	<p>Жанр твору «Снігова королева»</p>
<p>Початок гри</p>	<p>Автор твору «Снігова королева»</p>	<p>Створив дзеркало</p> 	<p>Для чого учні чорта полетіли на небо?</p>
<p>Літературна казка</p> 	<p>Чому троль перебував у дуже гарному настрої?</p>	<p>Друзі</p> 	<p>Які квіти росли між домівками Кая і Герди?</p>
<p>Посміятися над Творцем</p> 	<p>Ким були Кай і Герда один одному?</p>		
<p>Снігова королева</p> 	<p>Що здавалося Каю цікавішим, ніж справжні квіти?</p>	<p>Бабуся</p> 	<p>На кого Єдире впродовж життя? Найближчим другом Кая, коли він був маленьким хлопчиком, що впала на ящик з квітами? Снігова королева.</p>
<p>Санчата</p> 	<p>На що дивився Кай усю довгу зимову ніч?</p>	<p>На місяць</p> 	<p>Коли Герда пішла шукати Кая?</p>

На капелюсі

Хто привів Герду до палацу принца і принцеси?

До Лапландії

Хто сказав про Герду: «Я не можу дати їй більше сил, ніж у неї є зараз»?

До старої чаклунки

Де чарівниця забула прибрати троянди?

Залишитись в палаці

Які птахи розповіли Герді, що Кай у Снігової королеви?

Ворон і ворона

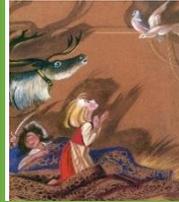
Що запропонували Герді принц і принцеса?

Навесні

До кого першого потрапила Герда, шукаючи Кая?

Лісові голуби

Куди побіг олень з Гердою?

Вічність

Хто допоміг Герді здолати військо Снігової королеви?

Фінка

Яке слово намагався з крижинок скласти Кай?

Сльози Герди

Що помітили в собі Кай і Герда, коли повернулися додому?

Ангели

**Що розтопило
крижане серце
Кая?**

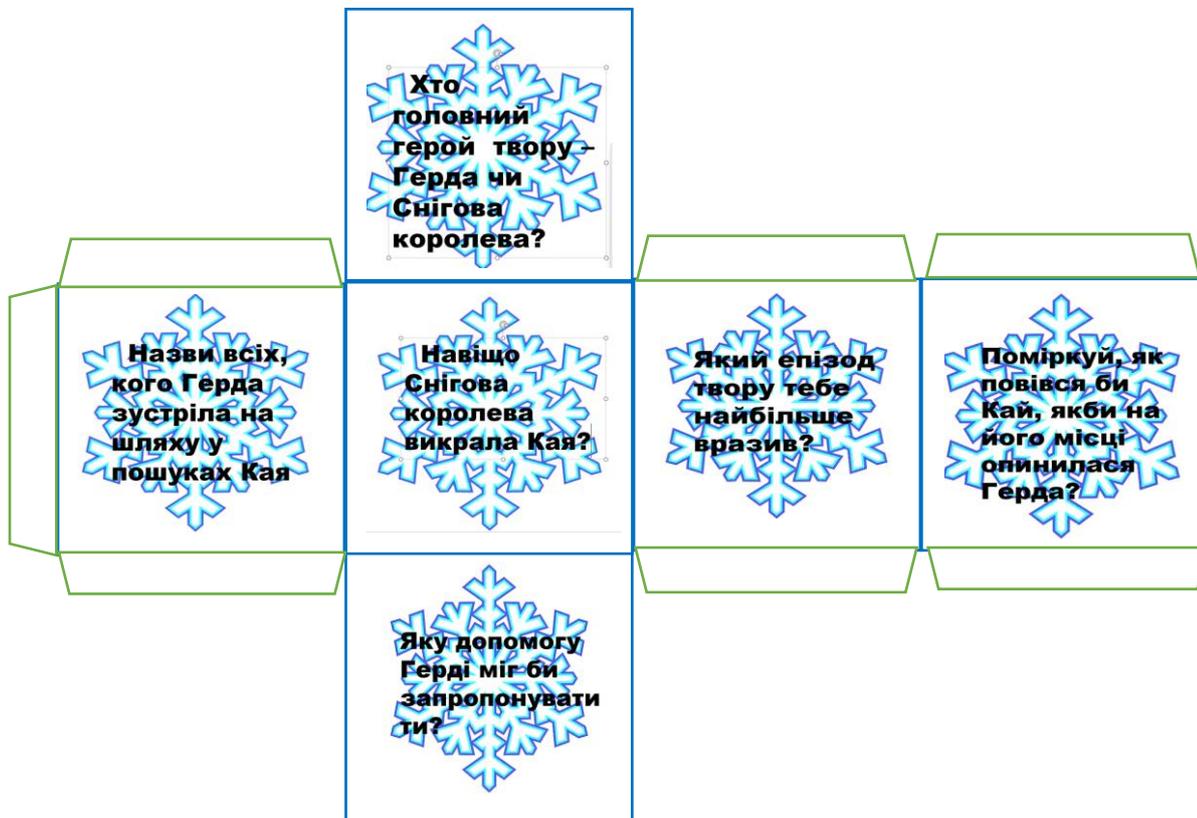

гри

**Вони
подорослішали**

Кінець

Кубик Блума

Медіазавдання

Кому, на вашу думку, могли б дати такі поради користувачі соцмереж?

А чому не розповіли Каю правду про Снігову королеву? Може все склалося б інакше...

Тримай руки в теплі! Ніде не забувай своїх рукавичок!

Не даруйте великих предметів з золота! Вони дуже примітні.

Відкрий притулок для тварин, щоб спокутувати свою провину перед ними.

Тобі відомо, що кіднепінг – це злочин? І навіщо ти викрала хлопця, якщо все одно не вмієш любити?

Про всяк випадок тримай вдома канцелярське приладдя, писати на рибі не дуже зручно.

Оскар Вайлд. «Хлопчик-Зірка»

Хрестики-нулики

Біографія письменника

Де народився Оскар Вайлд?	Про кого писав Вайлд: «Вони залишили по собі благородну пам'ять»?	Письменник підкреслював: «Я не англієць, я ...»
Чим дивував лондонців Оскар Вайлд?	Що автор найбільше цінував у житті?	Про що мріяв Вайлд у дитинстві?
В якому університеті навчався письменник?	Для кого писав свої казки Оскар Вайлд?	Як називається збірка, до якої увійшла казка «Хлопчик-Зірка»?

Хмари слів

1.Завдання : вибрати з «хмари» риси характеру хлопчика до пошуків матері і під час пошуків.

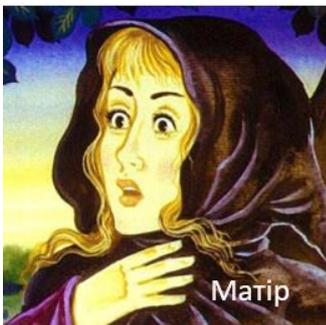

2. Завдання : створити вручну або у Wordart хмару слів «Тварини у казці «Хлопчик-Зірка». Обов'язково запишіть і слова, які вказують на їх стосунки з головним героєм.

Літературне лото

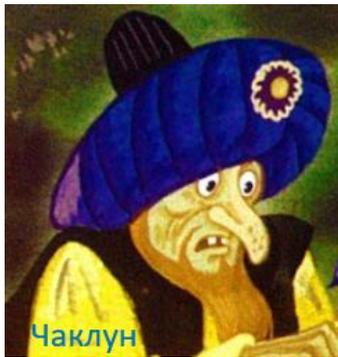
1. Кому належать слова:

<p>«Бог створив сліпими черв'яка і крота, і кожен з них має своє призначення. Хто ти такий, щоб нести біль у світ Божий?»</p>	<p>«Несправедливість розділила світ, і ніщо не поділене порівну, крім горя».</p>
<p>«Тому я прошу тебе піти зі мною, бо я блукала по всьому світу, шукаючи тебе».</p>	<p>«Я поставився до тебе так, як ти поставився до мене».</p>
<p>«Дай мені монету, бо я помру з голоду. Мене вигнали з міста, і нікому мене не шкода».</p>	<p>«Нашим дітям не вистачає хліба, а ми будемо годувати іншу дитину? Хто буде піклуватися про нас?»</p>

2. Впізнай героя:

Хлопчик-Зірка йому віддав монети	Натрапив на незвичну знахідку у зимовому лісі
Допоміг хлопчику виконати завдання чаклуна	Стала справжньою матір'ю для чужої егоїстичної дитини
Його краса обернулася злом для нього	Викупив хлопчика собі в служники

3. Що означає кожна цифра?

... років прожив Хлопчик-Зірка у родині дроворуба	Хлопчик мандрував ... роки в пошуках матері
Скільки золотих монет мав принести хлопчик чаклуну?	Через зимовий ліс верталися додому ... дроворуби
Кількість бронзових сходин до саду чаклуна	Скільки разів хлопчик врятував зайця?

1

2

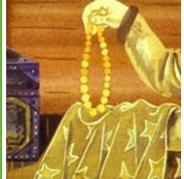
3

3

5

10

Літературне доміно

<p>Нарцис</p> 	<p>Як ставились до хлопчика прийомні батьки?</p>	<p>Оскар Вайлд</p> 	<p>Жанр твору «Хлопчик-Зірка»</p>
<p>Початок гри</p>	<p>Автор твору «Хлопчик-Зірка»</p>	<p>Зимової ночі</p> 	<p>Чому дроворуби вважали хлопчика незвичайним?</p>
<p>Літературна казка</p> 	<p>Коли дроворуби знайшли дитину?</p>	<p>Плащ і намисто</p> 	<p>З якою квіткою порівнює автор Хлопчика-Зірку?</p>
<p>Спостерігали за падінням зірки</p> 	<p>Які речі мав при собі маленький хлопчик?</p>		
<p>Гарним, але гордим та жорстоким</p> 	<p>Як він ставився до дітей-односельців?</p>	<p>Як до рідного сина</p> 	<p>Яким ріс Хлопчик-Зірка?</p>
		<p>Рідною матір'ю</p> 	<p>Чому Хлопчик-Зірка став потворним?</p>
		<p>Вважав своїми</p>	<p>Ким була</p>

слугами

**жебрачка, яка
прийшла до
села?**

**потворне
відображення?**

**Зрікся рідної
матері**

**Де хлопчик
побачив своє**

29

У криничці

**На кого став
схожим
хлопчик після
перетворення?**

**На жабу і
гадюку**

**Чому птахи і
звіри тікали
від хлопчика?**

**У пошуках
матері**

**Хто продав
хлопця в рабство
чаклуну?**

Зайченя

**Де знаходилася
друга золота
монета?**

**Пам'ятали його
жорстокість**

**Як минули
наступні три
роки життя
хлопчика?**

Золоті монети

**Кого хлопчик
врятував в
лісі?**

Вартові

**Що змушував
шукати
хлопчика
чаклун?**

На дні озера

**Ким виявились
прокажений і
жебрачка?**

**Королем і
королевою**

**Як керував
державою
Хлопчик-
Зірка?**

**Співчував
їм, роздавав
хліб і одяг**

**Чому так
недовго правив
Хлопчик-Зірка?**

30

**Справедливо і
милосердно**

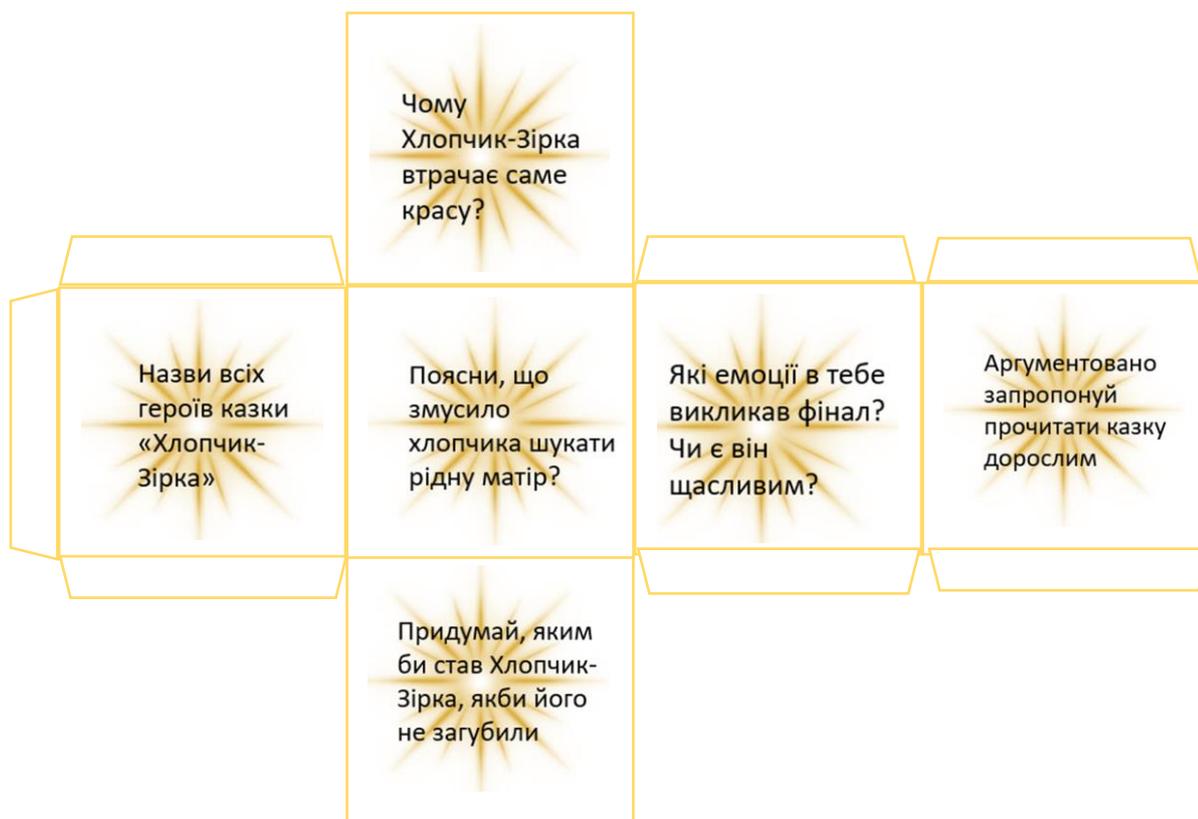
**Як ставився до
бідних людей?**

**Надто великими
були його
страждання**

**Кінець
гри**

Кубик Блума

Медіазавдання

Уявіть, що герої казки «Хлопчик-Зірка» ведуть свої сторінки в Instagram. Вони розмістили світлини. Ваше завдання – під кожною написати пост від імені героя.

1.

2.

3.

4.

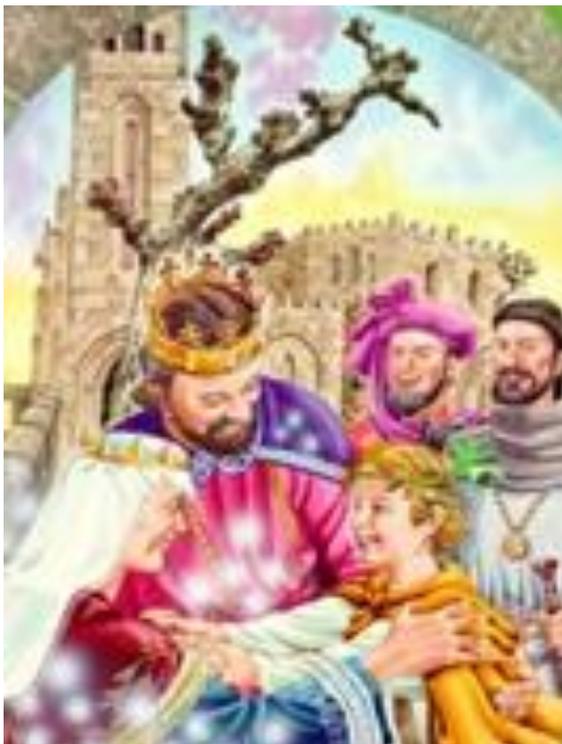
5.

6.

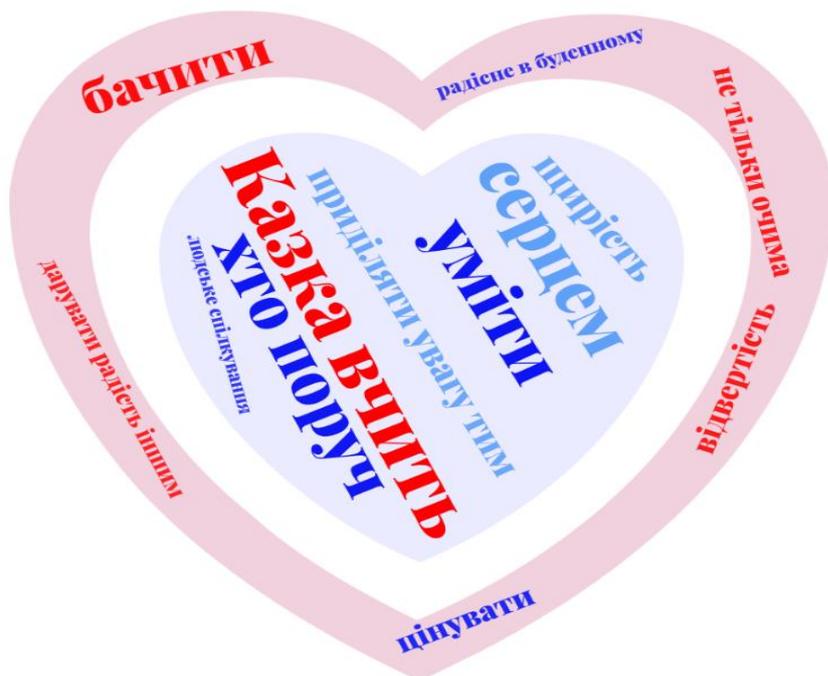
7.

8.

3. Завдання: за допомогою хмари дати відповідь на питання «Чого навчає казка «Чарлі і шоколадна фабрика?»»

Знайти співвідношення

1. Завдання: скласти таблицю: елементи сюжету казки.

Кульмінація	Щасливий квиток Чарлі
Зав'язка	Чарлі залишається єдиною дитиною на фабриці
Експозиція	Чарлі з родиною переїздить на фабрику
Розвиток дії	Життя і мрії родини Бакетів
Розв'язка	Пригоди в чарівному світі шоколадної фабрики

2. Завдання: скласти мозаїку «Герої твору»

Герой → коротка характеристика → поведінка на фабриці

Вважає, що справжнє життя тільки в телевізорі

Співчуває іншим дітям, нічого не робить без дозволу

Егоїстка, мріє побити рекорд з жування гумки

Потрапив у телевізор

Неслухняний, ненажерливий, постійно їсть

Потрапила в сміттєвий бак

Вередлива, нестримана, заздрісна

Куштує жуйку, не готову до споживання

Ввічливий, терплячий, слухняний

Звалюється в сміттєвий бак

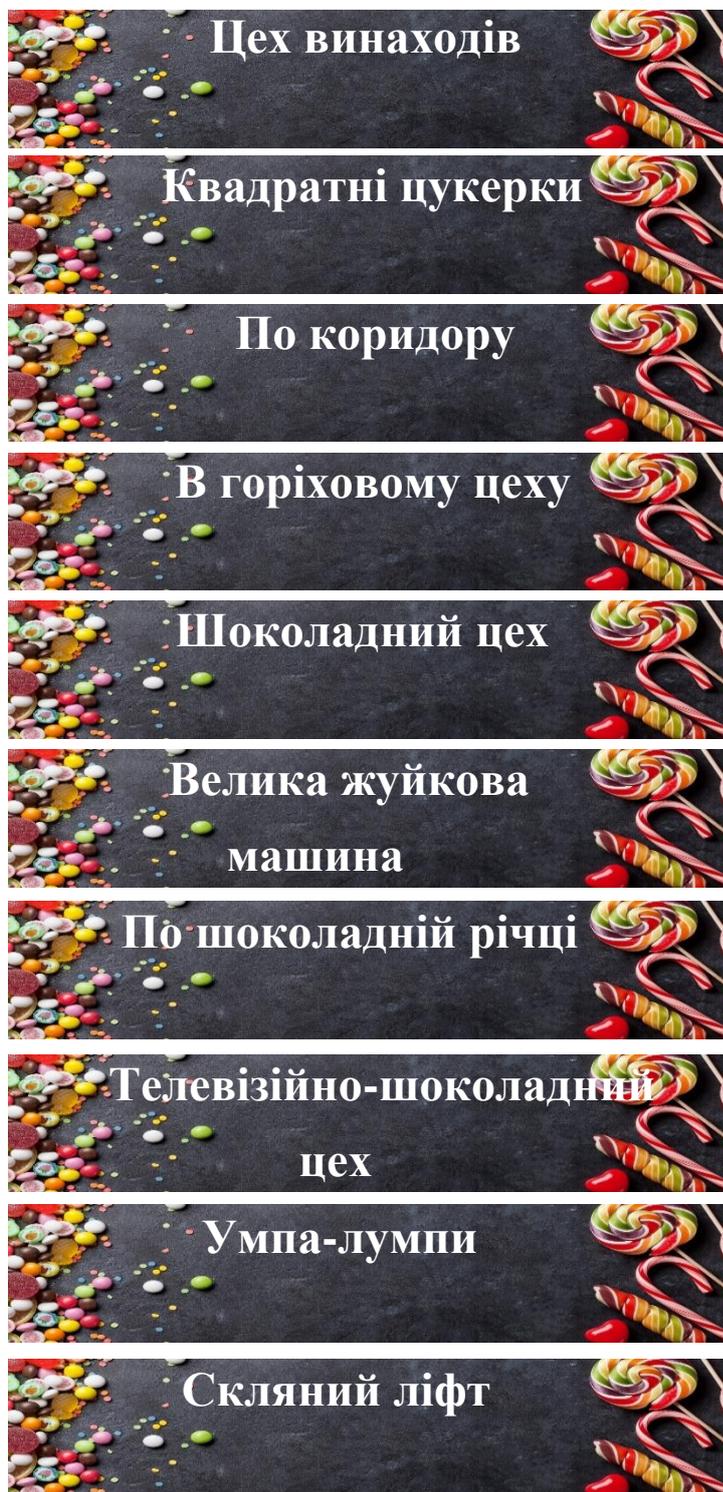
Так чи ні

- Чарлі жив у багатій родині.
- В будиночку щодня їли шоколад.
- Хлопчик двічі на день проходив повз шоколадну фабрику.
- Віллі Вонка розсилав свої вироби всім жителям міста.
- Вонка винайшов понад 200 сортів шоколадних цукерок.
- В Індії Вонка побудував палац з карамелі.
- В місті ніхто не бачив робітників фабрики.
- Шпигуни полювали за рецептами Вонки і вкрали деякі з них.
- Коли Чарлі йшов зі школи, він знайшов шоколад.

- *Тато Чарлі на день народження подарував йому «золотий квиток».*
- *Золотих квитків на фабрику було п'ять.*
- *Маленькі працівники жили прямо на фабриці.*
- *Фабрику відкрили для всіх людей.*
- *Найвередливішою дитиною на фабриці була Віолета.*
- *Чарлі прийшов на фабрику зі своїм дідусем.*
- *Віллі Вонка вирішив закрити фабрику.*

Відтворення послідовності

Завдання: скласти сюжетний ланцюжок подорожі по шоколадній фабриці

Хрестики-нулики

Які стосунки в родині Бакетів?	В які хвилини члени родини почуваються щасливими?	Хто розповів Чарлі про фабрику Віллі Вонка?
Якої думки дідусь Чарлі про власника фабрики?	Хто такі умпа-лумпи?	Чому білки потягли Веруку на смітник?
Як поводить себе Майк на шоколадній фабриці?	Що об'єднує Августуса, Веруку, Віолету і Майка?	Що запропонував Вонка Чарлі і його родичам?

Літературне доміно

Початок гри

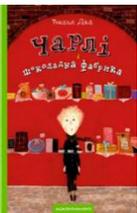
Автор твору «Чарлі і шоколадна фабрика»

Роальд Дал

Жанр твору «Чарлі і шоколадна фабрика»

Повість-казка

Де мешкала родина Бакетів?

В старенькому будиночку

Де працював містер Бакет?

Фабрика зубної пасти

Чим зазвичай харчувалась родина Бакетів?

Картопля і капусняк

Яких ласощів найбільше хотілося Чарлі?

Дідусь Джо

Через кого зупинилась шоколадна фабрика?

На свій день народження

Найкращий за всі часи винахідник цукерок

Шоколад

Коли Чарлі міг поласувати шоколадом?

Найбільша у світі шоколадна фабрика

Який одяг носив Віллі Вонка?

Віллі Вонка

Що становило власність Віллі Вонки?

Шоколадний палац

Хто з членів сім'ї Бакетів раніше працював на шоколадній фабриці?

Фрак і циліндр

Що зробив Віллі Вонка на замовлення індійського принца?

Шпигуни

Що спричинило шалений попит на шоколад від Віллі Вонки?

Золоті квитки

Пристрасть першого щасливчика, який знайшов Золотий квиток

Їжа

Як називав свій бізнес батько Веруки?

«Горішки»

Який світовий рекорд поставила Віолета Борегард?

З жування гумки

Улюблене захоплення Майка Тіві

40

<p>Водоспад</p> 	<p>Хто звалився в шоколадну річку?</p>
---	--

<p>Перетворилася на велику ягоду чорниці</p> 	<p>Куди білки тягли Веруку в горіховому цеху?</p>
--	---

<p>Доларову купюру</p> 	<p>В якому місяці діти потрапили на фабрику?</p>
---	--

<p>телесеріали</p> 	<p>Що знайшов на снігу Чарлі по дорозі зі школи?</p>
---	--

<p>Цех винаходів</p> 	<p>Він змішує, розбовкує і збиває шоколад</p>
--	---

<p>Лютий</p> 	<p>Найважливіший цех всієї фабрики</p>
--	--

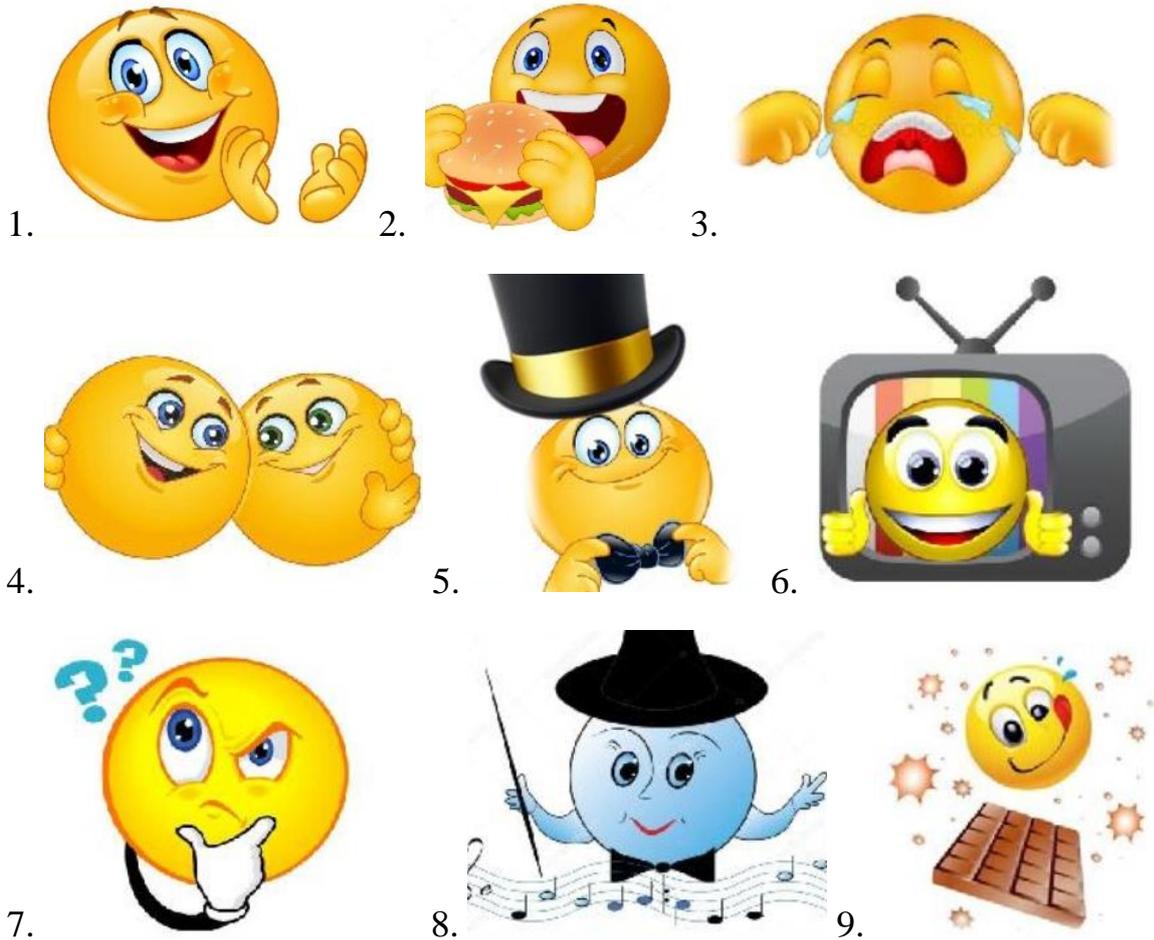
<p>Августус Глуп</p> 	<p>Що сталося з Віолетою?</p>
---	-------------------------------

<p>До сміттєзвалища</p> 	<p>Хто під час екскурсії спивав повчальні існі? Кінець гри</p>
--	---

Медіазавдання

<p>Умпа-лумпи</p> 	<p>Який подарунок отримав Чарлі?</p>
---	--------------------------------------

1. По думайте, з якими героями або подіями у вас асоціюються такі смайлики:

2. Уяви, що герої після візиту на шоколадну фабрику розмістили в соцмережах свої stories. Хто міг отримати такі коментарі:

1. *Мусиш тепер довести, що твоя голова – не порожній горіх!*
2. *Спробуй поцікавитися в житті хоч чим-небудь, крім їжі.*
3. *Дожувалася?!*
4. *Вітаю! Ти справді на це заслуговуєш!*
5. *Можє це тебе змусить зрозуміти, що світ набагато ширший, ніж екран телевізора.*

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Виноградова М.В. Формування основних життєвих компетентностей учнів на уроках зарубіжної літератури. Український освітній онлайн-портал «На урок». URL: <https://naurok.com.ua/formuvannya-osnovnih-zhittevih-kompetentnostey-uchniv-na-urokah-zarubizhno-literaturi-69615.html>
2. Методична платформа до підручника «Зарубіжна література.5 клас» авторського колективу під керівництвом Ольги Ніколенко. К, ВЦ «Академія», 2022. URL: <https://www.academia-nikolenko-5klas.com.ua/>
3. Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 р.). Автори: Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В.Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джагонбекова Т.А.) URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/27.11.2023/Zar.lit.5-6-kl.Nikolenko.ta.in.27.11.2023.pdf>
4. Орієнтовний перелік інструментів формувального оцінювання. URL: <https://lvivschool99.com.ua/wp-content/uploads/2021/10/perelik-instrumentiv-formuvalnoho-otsiniuvannia.pdf>
5. Снегірєва В. Формувальне оцінювання на уроках зарубіжної літератури. URL: https://lib.iitta.gov.ua/709212/1/Снегірєва_Формувальне%20оцінювання.pdf
6. Степанюк С.О. Формувальне оцінювання у підвищенні якості викладання зарубіжної літератури. Педагогічний пошук. 2023. №2, с.60-64.